

DE STAAT VAN HET ONDERWIJS IN MONTESSORI SCHIEDAM

“De Staat 2025” betreft het schooljaar 2024/2025

INLEIDING

Bedoeling

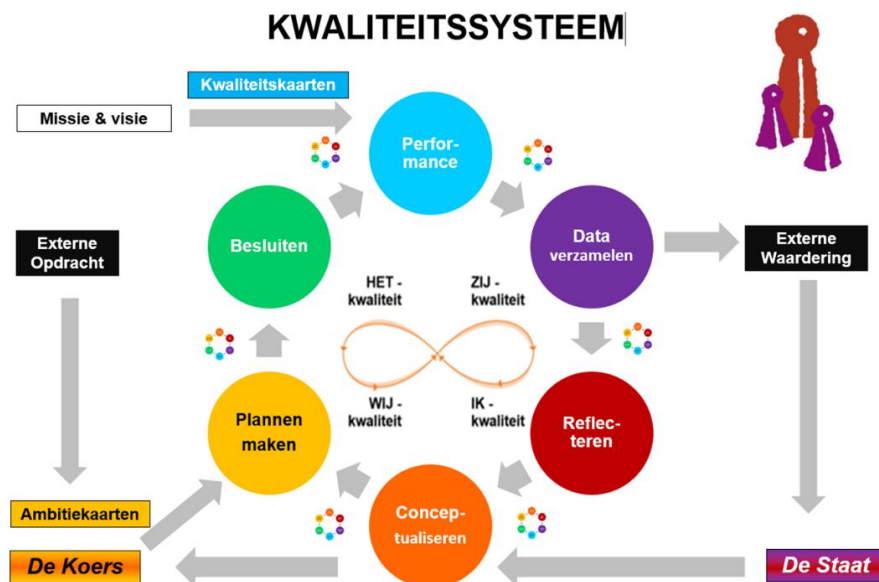
De Staat 2025 informeert betrokkenen, belanghebbenden en belangstellenden over de meetbare en merkbare kwaliteit die binnen Montessori Schiedam gerealiseerd is in het schooljaar 2024/2025.

De Staat is een momentopname; gegevens met betrekking tot de bedrijfsvoering en (onderwijs)resultaten worden hiermee geordend en geëvalueerd. In samenhang bepalen deze evaluatieve gegevens en reflecties daarop de schoolontwikkeling op langere termijn en kunnen zij een aanzet geven tot interventies op relatief kortere termijn.

De Staat is daarmee vooral een kwaliteitsdocument dat de koers beïnvloedt, maar tevens als verantwoordingsdocument gezien kan worden.

Plaats van dit kwaliteitsdocument

Op de gelijknamige kwaliteitskaart staat beschreven hoe in Montessori Schiedam wordt aangekeken tegen het begrip “Kwaliteit” en op welke wijze kwaliteitszorg is ingericht. Hier wordt volstaan met een schematische weergave. Voor de uitgebreide beschrijving verwijzen wij naar de kwaliteitskaart.

In het kader van plannen en verantwoorden rapporteert *Montessori Schiedam* jaarlijks schriftelijk over zijn schoolontwikkeling en -resultaten op twee momenten: rondom de jaarwisseling met het document: *De koers van Montessori Schiedam* (kortweg *De Koers* genoemd) en nadat een schooljaar is afgerond, met dit document - *De Staat van het onderwijs in Montessori Schiedam* (kortweg *De Staat* genoemd).

Beide documenten hebben een relatie met het bestuurlijk beleid - het koersdocument van de stichting *Primo Schiedam*, waar *Montessori Schiedam* deel van uit maakt - maar zijn vooral gericht op de instandhouding van het organisatie-eigen kwaliteitsbewustzijn om processen te consolideren, te verbeteren, veranderen of om te innoveren, met als belangrijkste doel de onderwijsresultaten te behalen die worden geambieerd of die de samenleving verwacht.

Totstandkoming

In de teambijeenkomst “Evaluatie en planning” dd. 10 juni 2025 zijn beschikbare data met alle personeelsleden gedeeld en werd op basis daarvan geëvalueerd, gereflecteerd en gepland in aanloop naar het (volgende) schooljaar 2025/2026.

Dit document is vervolgens opgesteld door teamleden van de school die in de rol van navigator actief zijn. Het is gedeeld en vervolgens besproken in een bijeenkomst met de medezeggenschapsraad.

CONTEXT EN BEDRIJFSVOERING

Onderwijsresultaten komen tot stand binnen de context van de school. Hiermee bedoelen wij kenmerken van de leerlingenpopulatie en kwantitatieve gegevens, maar ook de uitkomsten van alle processen die worden doorlopen om de organisatie door het inzetten van mensen en middelen enerzijds in staat te stellen de (onderwijs)resultaten te behalen die worden verlangd en anderzijds om levende ambities van een voorwaardelijk fundament en een ondersteunende structuur te voorzien.

Coronacrisis

Of de achterliggende coronacrisis van invloed is geweest op de onderwijsresultaten die werden gemeten in het schooljaar 2024/2025, kan niet worden vastgesteld. Voor zover dat mogelijk was, is gemonitord op de ontwikkeling van kinderen die al voor 2020 waren ingeschreven of ten tijde van de crisis bij ons op school kwamen. Wat wij ons realiseren, is dat kinderen die tijdens de crisis (ruwweg 2020-2022) in de leeftijd van nul tot zes jaar waren in hun jonge bestaan andere ervaringen hebben opgedaan dan kinderen die voor de crisis vier jaar en ouder waren. Dat geldt voor zowel de voorschoolse als voor de vroegschoolse periode. Dit betekent dat wij dit gegeven (in beperkte en naarmate de tijd vordert afnemende mate) zullen betrekken bij analyses en onderlinge vergelijkingen van resultaten tot 2034.

Ons is opgevallen, dat er na de crisis een groter verloop (tussentijdse in- en uitschrijvingen) is geweest dan ervoor. Of er een verband met de coronacrisis is, kan niet worden vastgesteld – er was en is immers ook een woningcrisis. Verderop in dit document wordt op het verloop nader ingegaan.

Formatie en lerarentekort

In Montessori Schiedam worden de effecten van het lerarentekort gemerkt, zo zijn er geen vervangers beschikbaar wanneer groepsleiders (ziekte)verlof moeten opnemen. Net als in het voorgaande schooljaar lukte het in het schooljaar 2024/2025 niet altijd om kort verzuim op te vangen door groepen te verdelen. Ouders werd een enkele keer verzocht hun kind thuis op te vangen.

In de voorbereiding op het schooljaar 2024/2025 was de volledige formatieruimte ingevuld. Bij de start van het schooljaar 2024/2025 waren alle groepen voorzien van een groepsleiding.

Ook bij aanvang van het schooljaar 2025/2026 zijn alle elf groepen bemenst. Er is dan nog wel vacatureruimte die moet worden ingevuld.

Belangstelling

De belangstelling voor Montessori Schiedam onder ouders met een kind dat als vierjarige in het schooljaar 2024/2025 (1 september tot 1 juli) naar de basisschool toe ging was groter dan het aantal beschikbare plaatsen.

Een aantal kinderen raakte daardoor “boventallig”. Onder belangstellenden zijn ouders die na het kennismakingsgesprek kozen voor een andere school, c.q. voor een ander onderwijsconcept.

De cijfers met betrekking tot belangstelling zijn in onderstaande tabel weergegeven:

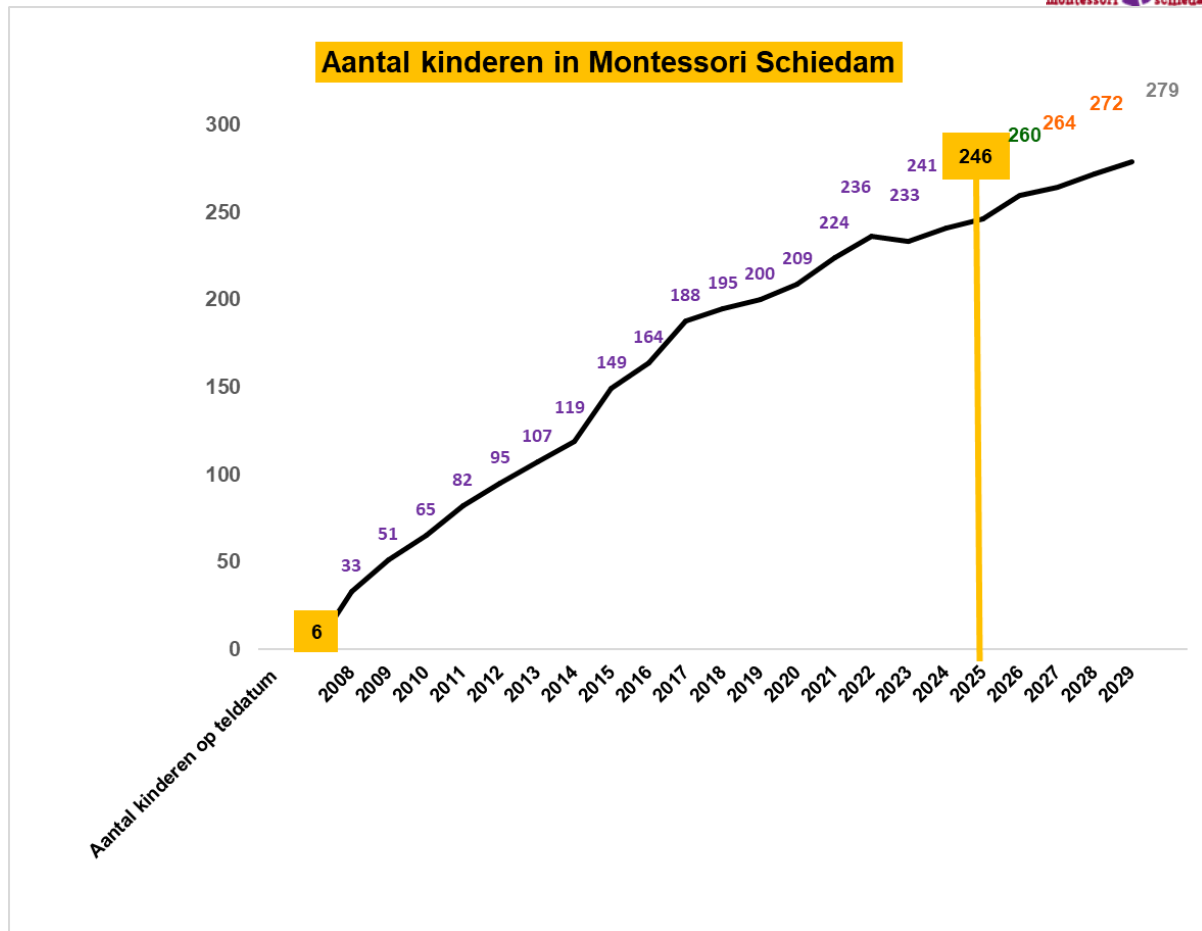
Periode aanvang tot einde schooljaar 2024/2025			
Beschikbare plaatsen per jaar	40	(dec-nov)	
Plaatsingen vierjarigen	33		
Vervallen na kennismaking	16		
Boventallig geraakt	45		
Belangstelling	94		
Gevraagde capaciteit	78		
Gevraagde capaciteit	195,0%	t.o.v. beschikbare plaatsen	

N.B. Dat het aantal plaatsingen lager is dan het aantal beschikbare plaatsen is het gevolg van het gegeven dat er zeven kinderen zijn die – tussen twee schooljaren – in de zomervakantie 2025 vier jaar oud worden.

Leerlingenaantallen

In Montessori Schiedam waren 246 kinderen ingeschreven op 1 februari 2025.

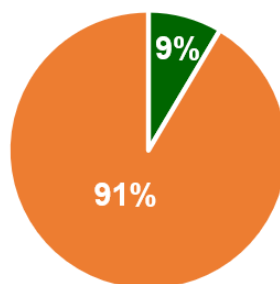
In onderstaande grafiek is te zien langs welke “mijlpalen” (de teldata waarop de rijksoverheid de bekostiging van de school baseert) de groei tot stand is gekomen sinds de start van de school op 6 maart 2008 (toen met zes kinderen) en wat de prognose is voor de aankomende jaren.

Culturele achtergrond

Op 1 februari 2025 waren 21 kinderen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond (NNCA/NOAT) bij Montessori Schiedam ingeschreven.

- Niet-Nederlandse
- Nederlandse

Wat is een Niet-Nederlandse Culturele Achtergrond?

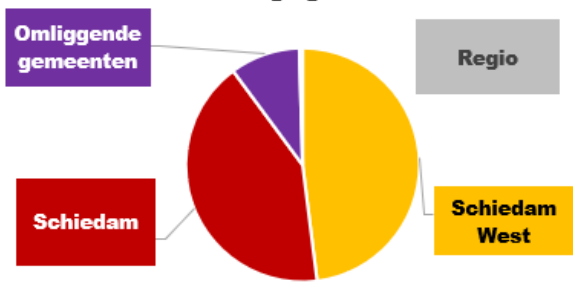
Leerlingen hebben een niet-Nederlandse culturele achtergrond als:
 de ouders aangeven dat de leerling tot de Molukse bevolkingsgroep behoort, of ten minste één van de ouders is geboren in Griekenland, Italië, voormalig Joegoslavië, Kaapverdië, Marokko, Portugal, Spanje, Tunesië of Turkije, of ten minste één van de ouders geboren is in een ander niet-Engelstalig land buiten Europa, met uitzondering van Indonesië, of ten minste één van de ouders als vreemdeling in Nederland verblijft op grond van een verblijfsvergunning (als bedoeld in de Vreemdelingenwet 2000).

Dit gegeven is van invloed op de bekostiging van de school, maar is niet van invloed op de verwachtingen die wij van individuele kinderen hebben.

Voedingsgebieden

Montessori Schiedam heeft ook in het schooljaar 2024/2025 de beoogde stedelijke (licht-regionale) functie behouden; 47,3% van de in totaal 218 gezinnen woont in Schiedam-West (inclusief het Havenschmidt-kwartier) en circa 42,7% woont in een andere Schiedamse wijk, meestal in een wijk die niet aan de overkant van de autosnelweg A20 is gelegen. In een van de omringende gemeenten Rotterdam en Vlaardingen is 9,17% van de gezinnen woonachtig. In het overzicht hierna is dit meer uitgesplitst weergegeven.

Eigen Wijk absoluut 103 % 47,25% postcode 3117 absoluut 75 % 34,40% postcode 3116 absoluut 28 % 12,84%	Stad overig absoluut 93 % 42,66% Centrum e.o. absoluut 34 % 15,60% Oost e.o. absoluut 24 % 11,01% Zuid e.o. absoluut 7 % 3,21% Nieuwland absoluut 21 % 9,63% Groenoord absoluut 2 % 0,92% Kethel absoluut 2 % 0,92% Woudhoek Spaland absoluut 1 % 0,46% Woudhoek & Sveapark. absoluut 2 % 0,92%	Omliggende gem. absoluut 20 % 9,17% Rotterdam absoluut 6 % 2,75% Vlaardingen absoluut 14 % 6,42%	Regio absoluut 2 % 0,92% Buiten eigen Wijk absoluut 115 % 52,75%
---	--	---	---

Voedingsgebieden	
	Voedingsgebieden Eigen wijk 47,2% Stad overig 42,7% Omliggende gem. 9,2% Regio 0,9%

Schoolweging

De gemiddelde schoolweging van Montessori Schiedam in het schooljaar 2024/2025 was: 25,41.

Deze is bepaald op basis van de schoolscores van de leerlingen die op de teldatum in 2021, 2023 en 2024 waren ingeschreven¹ en is als volgt tot stand gekomen:

op 1 februari	weging
2021	26,11
2023	25,31
2024	24,80
gemiddeld	25,41

Wat is de schoolweging?

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft in 2018 onderzocht welke kenmerken het risico op een onderwijsachterstand van een leerling het best voorspellen. Het gaat dan om:

- het opleidingsniveau van de ouders;
- het gemiddeld opleidingsniveau van alle moeders op school;
- het land van herkomst van de ouders;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- of ouders al dan niet in de schuldsanering zitten.

Het CBS berekent op basis hiervan de verwachte onderwijsscore van elke leerling en bepaalt op basis hiervan de schoolweging. De weging is van invloed op de bekostiging van de school – hoe lager de weging, hoe lager de bekostiging.

De Inspectie van het Onderwijs gebruikt de gemiddelde schoolweging van drie schooljaren als maat voor de leerlingenpopulatie; hoe lager de schoolweging, hoe hoger de verwachte leerresultaten.

Zie het hoofdstuk "Resultaten van het onderwijs".

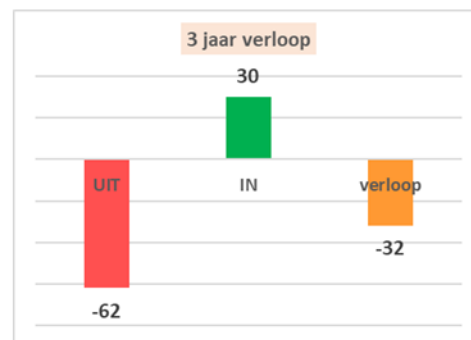
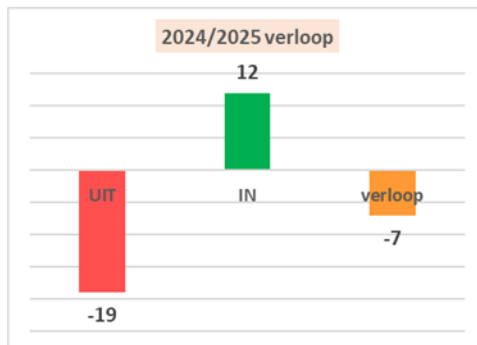
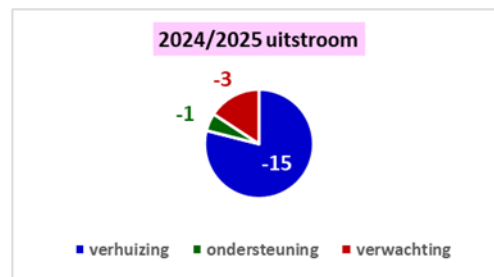
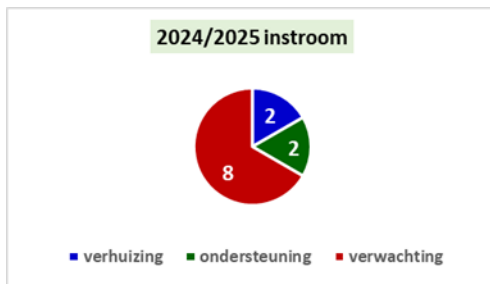
Verloop

In de jaren na de coronacrisis is het verloop groter geweest dan in de jaren daarvoor.

Vastgesteld werd welke motieven ouders in de achterliggende schooljaren hadden om hun kind uit of in te schrijven. Hierin zijn drie categorieën onderscheiden:

- verhuizingen uit en naar het voedingsgebied van de school;
- uit- en inschrijvingen die gerelateerd zijn aan de ondersteuningsbehoeften van leerlingen (plaatsingen in een andere reguliere basisschool, het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs en kinderen die zijn ingeschreven nadat zij gestart waren in een school voor nieuwkomers);
- ouders die voor een andere school, i.c. een ander onderwijsconcept kiezen omdat zij iets anders verwachtten dan de school biedt en hun kind daarom uit- of juist inschrijven (onvrede)

¹ De weging in 2022 wordt niet gebruikt in het driejaargemiddelde, omdat de teldatum 1 februari 2022 betrekking heeft op hetzelfde schooljaar (2021/2022) als de teldatum 1 oktober 2021.

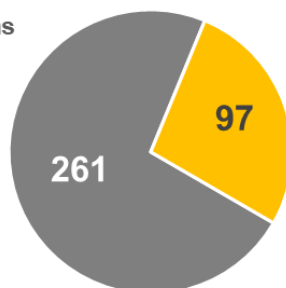

Oudertevredenheid

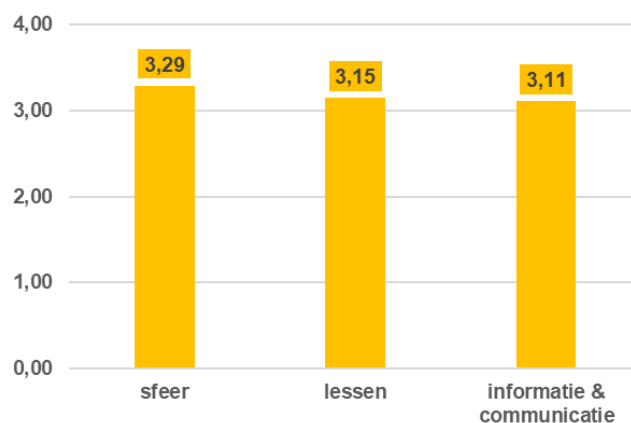
In het voorjaar 2025 werd onder ouders een tevredenheidpeiling gedaan waarbij 358 ouders in de gelegenheid werden gesteld een vragenlijst digitaal anoniem in te vullen. 97 respondenten hebben de vragenlijst daadwerkelijk ingevuld en verzonden. Het responspercentage is daarmee 27%; de peiling is dan ook beperkt representatief. Aan het einde van de vragenlijst werd gevraagd de school een rapportcijfer te geven. Het gemiddelde rapportcijfer is 7,8 wat ruim ligt boven het streefdoel (7,5). Het enige item waarover de respondenten kritisch waren (2,90) is de vraag of ouders vinden dat hun kind voldoende uitgedaagd wordt zich maximaal te ontwikkelen. De gemiddelde waardering per onderwerp is weergegeven in onderstaande grafiek:

Oudertevredenheidpeiling 2025

■ geen respons
■ respons

waardering 27% respondenten

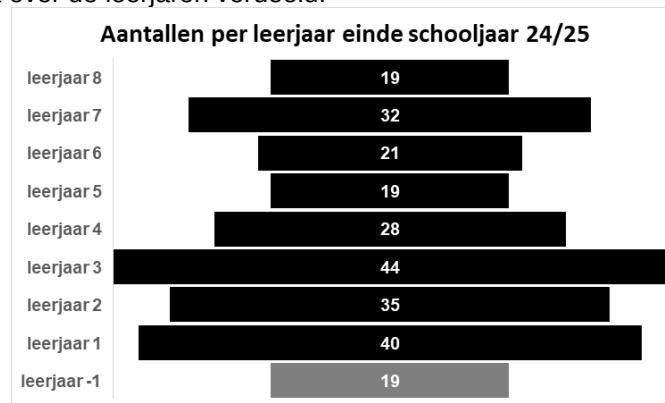
Gemiddelde groepsgrootte en aantallen kinderen per leerjaar

Voorafgaand aan het schooljaar 2024/2025 werd bij het indelen van kinderen in groepen het gaan werken in vier onderbouwgroepen, vier middenbouwgroepen en drie bovenbouwgroepen voorzien. De vier onderbouwgroepen eindigden het schooljaar met een gemiddelde groepsgrootte van 23,5 kinderen; in het schooljaar zijn 33 kinderen als vierjarige ingestroomd.

De gemiddelde groepsgrootte in de middenbouw was na uit- en inschrijvingen gaande het schooljaar 22,8 kinderen – dat is te laag gelet op de te realiseren inkomsten.

De bovenbouwgroepen startten en eindigden het schooljaar met een gemiddelde groepsgrootte van 24 kinderen – dat is gelet op de te realiseren inkomsten ook te laag, maar onvermijdelijk aangezien het aantal neveninstromende kinderen beperkt blijft.

Aan het einde van het schooljaar was de leerlingenpopulatie (na de herindeling van “verlengers” en “versnellers”) als volgt over de leerjaren verdeeld:

Beschouwing en conclusies context en bedrijfsvoering

Ook in Montessori Schiedam wordt het effect van het lerarentekort gemerkt. Het structureel bemensen van de groepen is in het schooljaar 2024/2025 gelukt - het vervangen van leraren die verlof moeten opnemen was lastig.

Het leerlingenaantal van de school bevindt zich boven de voor Schiedam geldende opheffingsnorm (193). De prognose is, dat het aantal leerlingen in de aankomende jaren successievelijk zal stijgen. Dit is het gevolg van de grote belangstelling voor de school, c.q. voor het type onderwijs dat wordt aangeboden. Het groeiende aantal leerlingen maakt dat er over een paar jaar twaalf groepen zullen zijn die niet allemaal in het huidige gebouw passen (*er ontstaat geen huisvestingsprobleem, omdat er al is nagedacht over de benodigde capaciteit in de toekomst*).

De tevredenheid onder ouders en kinderen is dusdanig, dat er op grond daarvan geen groot negatief verloop wordt verwacht. Wel is er in de laatste jaren meer sprake van verhuizingen. Hiermee wordt beperkt rekening gehouden bij het aanbieden van plaatsen aan vierjarige kinderen. Doordat in onze school gewerkt wordt met verschillende leerjaren in elke groep, is de gemiddelde groepsgrootte in balans, maar wat te klein om voldoende inkomsten te genereren. Over enkele jaren groeit de school niet verder door en zullen er op de teldatum die geldt voor het vaststellen van de bekostiging steeds circa 280 kinderen zijn geplaatst, waardoor het negatieve verschil tussen uitgaven en inkomsten verdwenen is. Tot die tijd - tijdens de groei van het aantal leerlingen - is en blijft Montessori Schiedam voor wat betreft de financiering afhankelijk van middelen die het bestuur Primo Schiedam beschikbaar stelt. Er werd en wordt in de aankomende jaren gewerkt met een toegestaan verschil tussen inkomsten en uitgaven.

De populatie kan worden gekenschetst als economisch gesegregeerd; flink wat ouders zijn hoger opgeleid, werken in “beterbetaalde” banen of zijn zelfstandig ondernemer. Er heerst derhalve in betrekkelijk weinig armoede in gezinnen waarin de kinderen opgroeien.

Cultureel is de populatie wat meer divers dan je op basis van de door het CBS berekende schoolscore zou kunnen verwachten; een aantal kinderen heeft één of twee ouders die hun wortels hebben in andere delen binnen of buiten Europa, maar die zelf in Nederland opgegroeid en/of geboren zijn (“tweede en derde generatie”). Het percentage kinderen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond nam daardoor in de loop van de tijd af en zal naar verwachting nog verder af gaan nemen. Dat geldt dan ook voor de schoolweging – hier ligt een relatie met de schoolscore (“achterstandscore”) en de daaruit voortvloeiende resultaatverwachtingen vanuit de samenleving bij monde van de overheid, i.c. de Inspectie van het Onderwijs (zie het hoofdstuk hierna).

RESULTATEN VAN HET ONDERWIJS

De resultaten van het onderwijs geven een indicatie van de mate waarin aan drie elementaire aspecten - die verband houden met de opdracht aan het primair onderwijs zorg te dragen voor de brede ontwikkeling van kinderen - voldaan wordt: of kinderen zich veilig voelen, of zij goed onderwijs krijgen en of zij genoeg leren.

Veiligheidsbeleving en leerlingtevredenheid

In het voorjaar 2025 werd in drie bovenbouwgroepen een leerlingtevredenheidpeiling gedaan waarin de vragen van de wettelijk verplichte monitor sociale veiligheid zijn opgenomen.

72 kinderen werden in de gelegenheid gesteld de vragenlijst digitaal anoniem in te vullen en 68 daarvan hebben dat ook gedaan

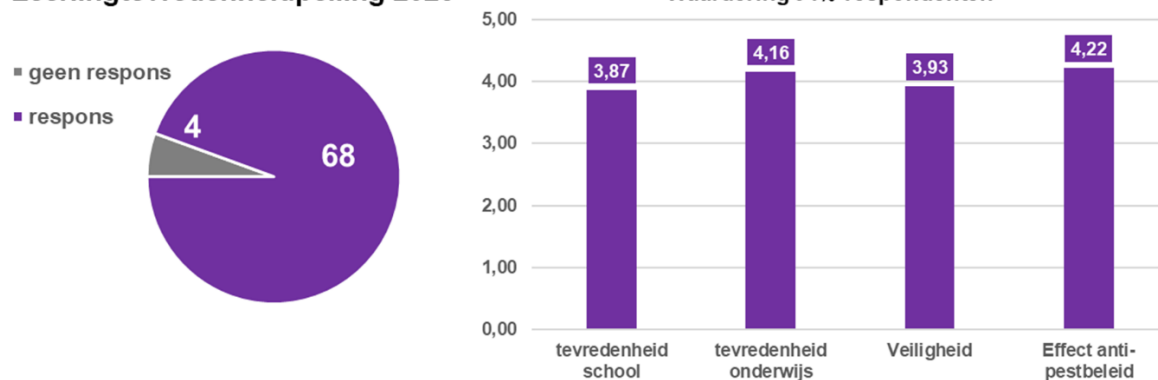
Het responspercentage is daarmee 94%; de peiling is representatief.

Aan het einde van de vragenlijst werd de kinderen gevraagd de school een rapportcijfer te geven.

Het gemiddelde rapportcijfer is 7,8 wat een ruim boven het streefdoel (7,0) ligt.

De gemiddelde waardering per onderwerp is weergegeven in onderstaande grafiek:

Leerlingtevredenheidpeiling 2025

Meetinstrumenten basisvaardigheden

In het schooljaar 2024/2025 werden de onderwijsresultaten op de vakgebieden rekenen-wiskunde en taal, waaronder lezen, gemeten met:

- Boomtoetsen die tweemaal in het schooljaar zijn afgenomen om tussentijdse metingen te doen in de leerjaren 3 tot en met 8. Voor dit document zijn, met uitzondering van leerjaar 8, de laatste toetsen die afgenomen werden in april 2025 gebruikt;
- DOE, de doorstroomtoets van de overheid, die in februari 2025 is afgenomen bij de leerlingen in leerjaar 8 met het perspectief op uitstroom naar een vorm van regulier voortgezet onderwijs.

De Boomtoetsen en de doorstroomtoets DOE werden in Montessori Schiedam voor het eerst in het schooljaar 2023/2024 en zijn ook in 2024/2025 gebruikt. Eerder werden Cito-lovs-toetsen gebruikt.

Voor wat betreft de Boomtoetsen geldt, dat er geen significante afwijkingen in resultaten van individuele kinderen zijn opgemerkt die verband lijken te houden met de transitie.

Voor wat betreft de resultaten gemeten met alle doorstroomtoetsen - dus ook die gemeten zijn met DOE - geldt, dat de Inspectie van het Onderwijs deze in het schooljaar 2024/2025 niet meenam in het kader van het onderwijsresultatenmodel, omdat zij twijfelt aan de onderlinge vergelijkbaarheid van de verschillende toetsen en aan de vergelijkbaarheid met de resultaten van de eindtoets in de jaren voor 2024. Dit heeft als consequentie dat er zowel in 2024 als in 2025 geen betrouwbare data beschikbaar zijn gekomen. Montessori Schiedam gebruikt de data zelf wel om zicht te krijgen op de effecten van inzette onderwijsverbeteringen voor zover dat mogelijk is.

Schooleigen ambities

Na het afsluiten van het schooljaar 2024/2025 zouden de effecten van onderwijsverbeteringen op de gebieden taalverzorging (met name spelling van onveranderlijke woorden en werkwoordspelling) en rekenen-wiskunde merkbaar moeten worden. In verband hiermee en ook omdat de schoolscore mettertijd lager wordt, werden de schooleigen ambities opnieuw vastgesteld.

De ambitie is kinderen te laten uitstromen met gemiddeld een havo-advies.

Geambieerde tussentijdse resultaten die worden gemeten met Boomtoetsen liggen dan in de lijn daarvan voor alle leerjaren op de vakgebieden Nederlands, waaronder lezen en rekenen-wiskunde gemiddeld op het B-niveau; wij noemen dit “de groene lijn” die een signalerende functie heeft².

Tenslotte – vastgesteld met de doorstroomtoets - wil het team realiseren dat voor lezen (met begrip), taalverzorging en rekenen-wiskunde:

- ✓ Tenminste 90% van de leerlingen die uitstromen naar het voortgezet onderwijs heeft referentieniveau 1F behaald;
- ✓ Tenminste 60% van de leerlingen die uitstromen naar het voortgezet onderwijs referentieniveau heeft referentieniveau 2F/1S behaald.

Beoordeling resultaten door de Inspectie van het Onderwijs

De schoolweging die geldt voor wat betreft het beoordelen van de leerresultaten in 2024/2025 door de Inspectie van het Onderwijs is gemiddeld 25,41 (zie pagina 4). Deze schoolweging impliceert dat het moeten kunnen realiseren van behaalde referentiesniveaus in percentages als volgt is:

- ✓ Referentieniveau <1F: tot 15% van de doorstromende kinderen
- ✓ Referentieniveau 1F: tenminste 85% van de doorstromende kinderen
- ✓ Referentieniveau 2F/1S: tenminste 53,8% van de doorstromende kinderen.

Wat zijn referentieniveaus?

De referentieniveaus zijn beschrijvingen van de taal- en rekenvaardigheden van leerlingen op de verschillende overgangsmomenten van het onderwijs.

Voor het basisonderwijs gelden de referentieniveaus 1F, 2F en 1S.

Het basisniveau 1F is het niveau voor taal en rekenen dat het overgrote deel van de leerlingen aan het einde van de basisschool tenminste zou moeten beheersen. Daarnaast heeft de overheid de ambitie dat een groot deel van de basisschoolleerlingen een hoger niveau haalt: het streefniveau. Voor taal is dat het 2F-niveau en voor rekenen is het 1S-niveau.

Resultaten doorstroom- en eindtoets

De Inspectie van het Onderwijs gebruikt de resultaten van de doorstroomtoets 2025 niet voor het beoordelen van de onderwijskwaliteit in het schooljaar 2024/2025.

In het overzicht hieronder zijn de resultaten van de doorstroomtoetsen 2024 en 2025 vermeld naast de resultaten van de eindtoets in 2023.

(Er werden 19 doorstroomtoetsen gemaakt - 2 leerlingen zijn korter dan 2 jaar op school en zijn niet meegenomen in de berekening)									
Lezen met begrip	2025	%	signaal	2024	%	signaal	2023	%	signaal
<1F	1	5,9%		0	0,0%		0	0,0%	
1F	6	35,3%	94,1%	2	11,8%	100,0%	4	22,2%	100,0%
2F	10	58,8%	58,8%	15	88,2%	88,2%	14	77,8%	77,8%
totaal	17	100,0%		17	100,0%		18	100,0%	
Taalverzorging	2025	%	signaal	2024	%	signaal	2023	%	signaal
<1F	2	11,8%		1	5,9%		0	0,0%	
1F	10	58,8%	88,2%	8	47,1%	94,1%	11	61,1%	100,0%
2F	5	29,4%	29,4%	8	47,1%	47,1%	7	38,9%	38,9%
totaal	17	100,0%		17	100,0%		18	100,0%	
Rekenen & wiskunde	2025	%	signaal	2024	%	signaal	2023	%	signaal
<1F	4	23,5%		2	11,8%		0	0%	
1F	8	47,1%	76,5%	10	58,8%	88,2%	10	55,6%	100,0%
1S	5	29,4%	29,4%	5	29,4%	29,4%	8	44,4%	44,4%
totaal	17	100,0%		17	100,0%		18	100,0%	
TOTAAL	2025	%	signaal				TOTAAL 3 jaar gemiddeld		signaal
<1F	7	13,7%					<1F	1,11	6,5%
1F	24	47,1%	86,3%				1F	7,67	44,2%
2F/1S	20	39,2%	39,2%				2F/1S	8,56	49,3%
totaal	51	100,0%					totaal	17,33	100,0%

² Deze ambitie heeft het risico in zich heeft dat voorbij gegaan wordt aan ons kindgerichte uitgangspunt voor het gepersonaliseerde onderwijs in de basisvaardigheden lezen, taal en rekenen. Professionals in Montessori Schiedam zien data gegenereerd met Boomtoetsen als een waardevol gegeven, maar altijd naast Cfolio (het instrument waarmee zicht gehouden wordt op de ontwikkeling van kinderen) en bieden leerstof niet aan met als doel de data positief te beïnvloeden. Het aanbod volgens de “lijn van de leerkracht” in de voorbereide omgeving wordt niet afgestemd op de aankomende tussentijdse toets.

Landelijk beeld resultaten van onderwijs in de basisvaardigheden taal en rekenen

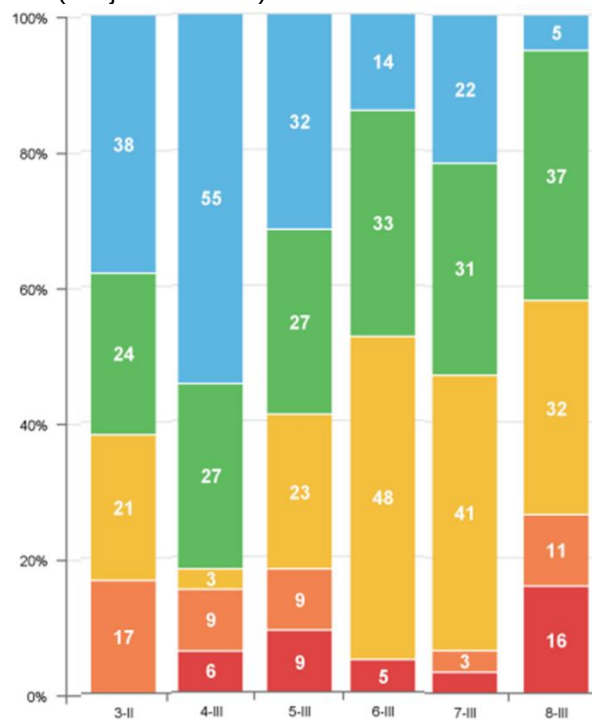
De Inspectie van het Onderwijs stelde vast, dat het landelijk gezien niet goed gaat met het taalniveau van leerlingen. Nagenoeg alle leerlingen in het Nederlandse basisonderwijs behaalden het referentieniveau 1F voor taal. Het behaalde streefniveau (2F) bij lezen betreft 74,3%, maar (ook) in het basisonderwijs is de leesvaardigheid gedaald. Bij taalverzorging behaalt 64% van de leerlingen het streefniveau (2F). Het beeld bij rekenen en wiskunde is niet beter - 92,6% beheerst het 1F-niveau voor rekenen en minder dan de helft (45,9%) van de leerlingen in het Nederlandse basisonderwijs beheerst ook het streefniveau (1S).

Resultaten tussentijdse (boom)toetsen

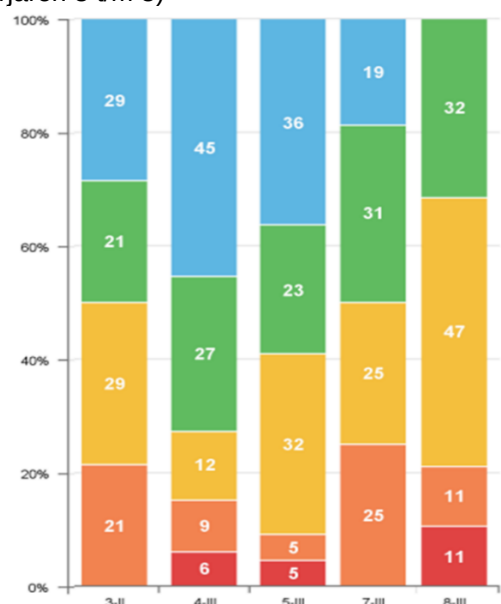
Tussentijdse leerresultaten worden met ingang van het schooljaar 2023/2024 gemeten met Boomtoetsen op de terreinen rekenen en taal, waaronder lezen.

De laatste afname (april 2025) laat de volgende resultaten zien:

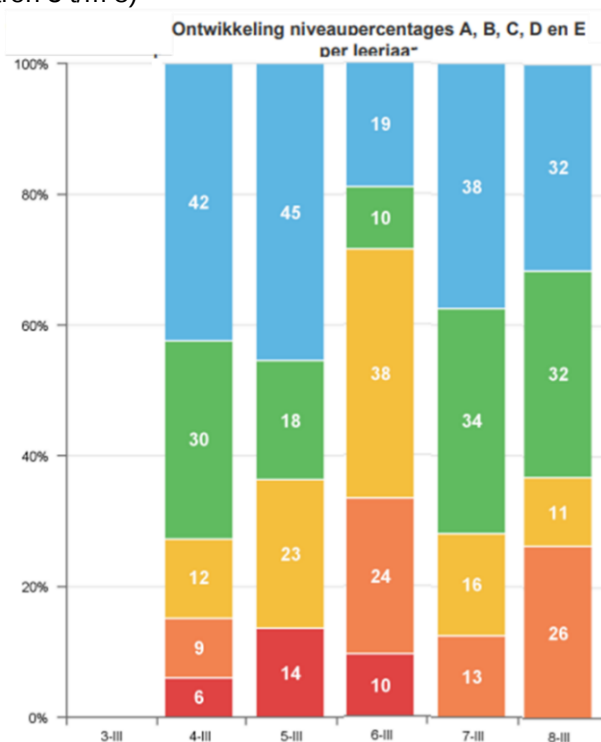
Technisch lezen – woorden (leerjaren 3 t/m 8)

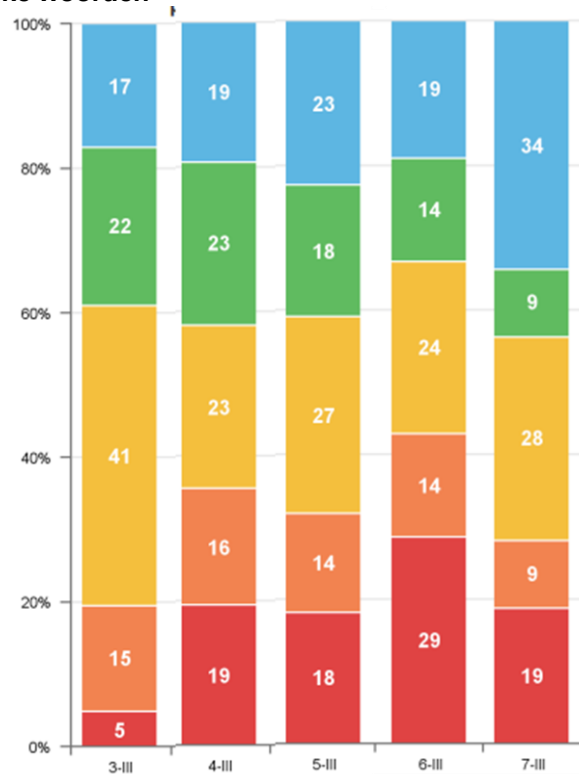
Technisch lezen - tekst (leerjaren 3 t/m 8)

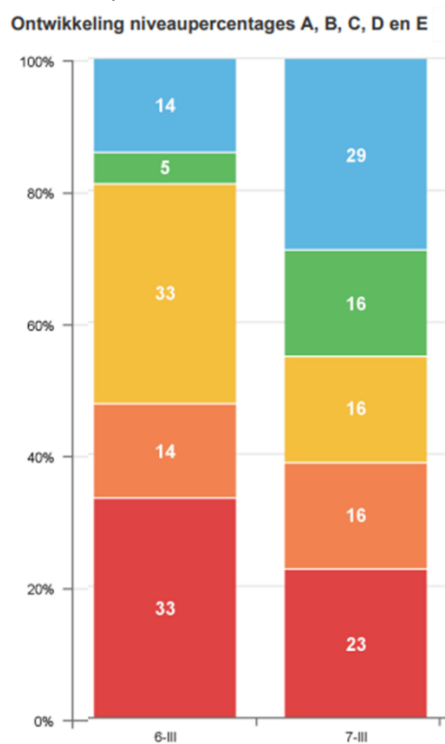
Lezen met begrip (leerjaren 3 t/m 8)

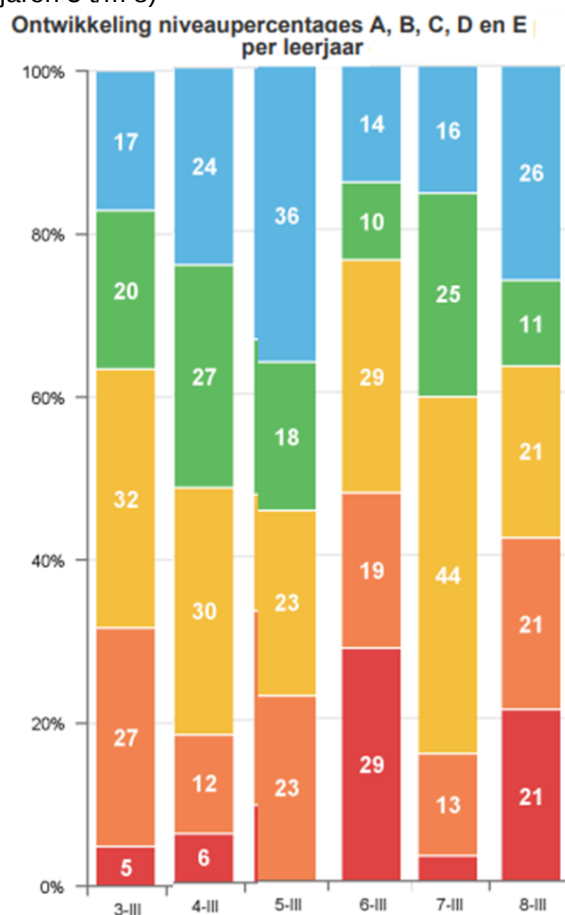
Spelling – onveranderlijke woorden

Spelling - werkwoorden (leerjaren 6 & 7)

Rekenen-wiskunde (leerjaren 3 t/m 8)

2024/2025	schoolgemiddelden		3	4	5	6	7	8
Tekstlezen	B	3,3	3,6	4,0	3,6	3,0	3,1	2,7
Woordlezen	B	3,2	3,6	3,9	3,1	2,9	3,1	2,7
Lezen met begrip	B	3,4		3,7	3,8	2,7	3,5	3,1
Spelling woorden	C	2,7	2,9	2,9	2,8	2,4	3,0	2,3
Spelling werkwoorden	C	2,6					2,8	2,4
Rekenen - wiskunde	C	3,0	3,1	3,3	3,4	2,2	2,9	3,3
Basisvaardigheden taal & rekenen	C	3,0	3,3	3,6	3,3	2,6	3,1	2,8

* NB: De niveauwaarden in leerjaar 8 hebben betrekking op de afname in november 2024

Ten opzichte van het vorige schooljaar is er sprake van een merkbare verbetering; ter vergelijking zijn hieronder daarom de gemiddelde niveauwaarden in het schooljaar 2023/2024 weergegeven.

2023/2024	schoolgemiddelden		3	4	5	6	7	8
Woordlezen	C	2,9	3,6	3,3	2,7	2,7	2,2	3,1
Tekstlezen	C	3,0	3,7	3,3	2,7	2,9	2,2	2,9
Begrijpend lezen	B	3,5		3,7	3,1	3,6	3,2	3,8
Spelling	C	2,2	2,2	2,0	2,1	2,3	1,8	2,9
Werkwoordspelling	D	1,8				1,8	1,0	2,6
Rekenen & wiskunde	C	2,7	2,8	3,3	2,0	2,4	2,5	3,0
Basisvaardigheden taal en rekenen	C	2,7	3,1	3,1	2,5	2,6	2,2	3,1

* NB: De niveauwaarden in leerjaar 8 hebben betrekking op de afname in november 2023

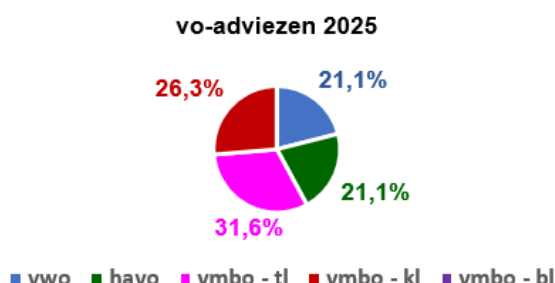
Adviezen typen vervolgonderwijs

In onderstaande tabel en grafiek zijn de percentages adviezen per type vervolgonderwijs in 2025 weergegeven. Bij gecombineerde adviezen werd het meest theoretische advies gebruikt.

Het cohort in 2025 was, net als in voorgaande jaren, klein (19 kinderen, waaronder twee kinderen die in onze school startten in leerjaar 8); 1 kind vertegenwoordigt 5,26%.

Het streefdoel van Montessori Schiedam is een gemiddelde doorstroom naar hoger algemeen voortgezet onderwijs te realiseren.

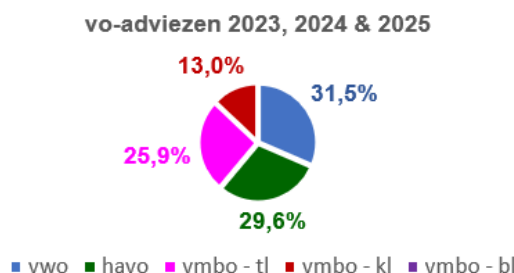
2025	percent	aantal
vwo	21,1%	4
havo	21,1%	4
vmbo - tl	31,6%	6
vmbo - kl	26,3%	5
vmbo - bl	0,0%	0
pro	0,0%	0
totaal	100,0%	19

Gemiddeld over de laatste drie schooljaren is de doorstroom als volgt:

Het totale (driejaar)cohort omvat 54 kinderen; 1 kind vertegenwoordigt 1,85%.

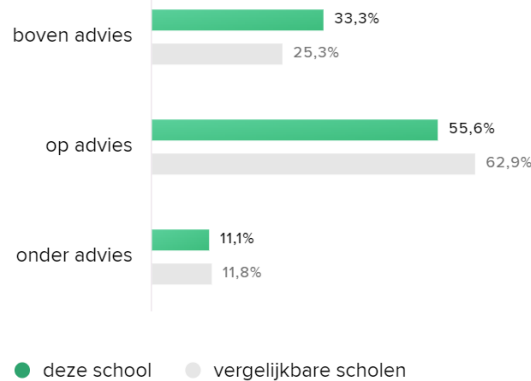
Laatste 3 jaar	aantal	
vwo	31,5%	17
havo	29,6%	16
vmbo - tl	25,9%	14
vmbo - kl	13,0%	7
vmbo - bl	0,0%	0
pro	0,0%	0
totaal	100,0%	54

Op- en afstroom

Om een indicatie te krijgen van de kwaliteit van de schooladviezen worden leerlingen ook gevolgd nadat zijn in het voortgezet onderwijs zijn gestart met als vraag of er na drie jaar verblijf in het voortgezet onderwijs sprake is van opstroom (kinderen stappen over naar een type onderwijs waarin meer theoretisch wordt geleerd) of afstroom (kinderen stappen over naar een type onderwijs waarin meer praktische wordt geleerd).

In het licht van het gegeven dat de cohorten vrij weinig leerlingen omvatten, moeten onderstaande percentages worden gezien. Hieronder gegevens met betrekking tot het jaar 2024 - bij het maken van dit document waren de gegevens met betrekking tot 2025 nog niet beschikbaar.

Beschouwing en conclusies resultaten van het onderwijs

Het schoolklimaat bood (ook) in het schooljaar 2024/2025 voldoende sociale veiligheid om het kinderen mogelijk te maken zich te kunnen ontwikkelen, c.q. te leren.

Montessori Schiedam heeft het streven kinderen door te laten stromen naar het voortgezet onderwijs met een gemiddeld havo-advies. De school realiseert dit gemiddelde over de afgelopen drie jaar, terwijl de spreiding zich uitstrekt over bijna alle typen regulier vervolgonderwijs. De percentages kinderen die, na drie jaar in het voortgezet onderwijs zijn geweest, op- en afstromen wisselen door de tijd heen. Externe invloeden lijken, eerder dan de kwaliteit van de vo-adviezen die Montessori Schiedam geeft, de oorzaak te zijn van op- en afstroom. Wij zullen hierop wel in aankomende jaren blijven monitoren.

Basisvaardigheden taal, waaronder lezen en rekenen

Om te signaleren of in onze school leerlingen in voldoende mate in staat zijn zich te ontwikkelen op de basisvaardigheden taal (waaronder lezen met begrip) en rekenen-wiskunde, worden resultaten van zowel tussentijdse (boom)toetsen als de resultaten die worden gemeten met de doorstroomtoets gebruikt. Uit de afname van beide instrumenten in 2025 komt naar voren, dat dit het geval is als we het hebben over het basale niveau van geletterdheid en gecijferdheid (referentieniveau 1F)

Voor wat betreft het kunnen begrijpen van leesteksten ("lezen met begrip") zien wij al jaren dat veruit de meeste kinderen doorstromen naar het voortgezet onderwijs met het hogere 2F-niveau.

Een volgens de signaleringswaarden die de *Inspectie van het Onderwijs* voor onze school hanteert te laag percentage kinderen gaf er op het moment waarop de eindtoets in de afgelopen drie jaren werd afgenomen blijkt van te beschikken over het hogere fundamentele niveau (Taalverzorging 2F) en het streefniveau (Rekenen en wiskunde 1S).

Aangezien er in de voorgaande jaren verbetertrajecten zijn doorlopen, gaat het er de school in 2025 om de effecten van de aanpak *Close Reading* (lezen met begrip), de herinvoering van methodiek *Taal: doen!* (onder meer: taalverzorging) en de innovatie door de en invoering van de methodiek "wiskunde montessori basisonderwijs (WMBO) vast te stellen.

Lezen

Voor wat betreft het kunnen begrijpen van leesteksten zien wij al jaren dat veruit de meeste kinderen doorstromen naar het voortgezet onderwijs met het hogere 2F-niveau. Dit was al eerder zo en is nog steeds zo na de invoering van aanpak *Close Reading*.

Taalverzorging

De onderwijspraktijk op het gebied van taalverzorging – met name spelling – werd intern onderzocht in de periode 2020 - 2022 (vertraging werd gaande de coronacrisis opgelopen). Hierin werden tussentijdse (indertijd nog) *CITO-lovs-toetsen* betrokken. Naar aanleiding van

de uitkomsten van dat onderzoek is de noodzaak gebleken te verbeteren – onder andere door coaching, maar ook door het aanpassen van de zogenaamde routeboeken waarmee kinderen werken - in het naar de bedoeling van de ontwikkelaars gebruiken van de methodiek *Taal Doen!*. Dit verbetertraject is gestart bij aanvang van het schooljaar 2022/2023 en zou naar verwachting tenminste twee jaar duren. Meer recent werd de aanpak van het aanvankelijk en voortgezet technisch leesonderwijs (belangrijk, ook bij taalverzorging) aanpast. De resultaten voor wat betreft spelling, in 2024/2025 gemeten met de boomtoetsen, laten in binnen de midden- en bovenbouwgroepen een stijgende lijn zien. Werkwoordspelling, het laatst ontwikkelde deel binnen dit vakgebied, behoeft in de praktijk nadrukkelijk aandacht in het volgende schooljaar.

Rekenen-wiskunde

Intern onderzoek (2019) naar de onderwijspraktijk binnen het vakgebied rekenen-wiskunde, waarbij indertijd ook tussentijdse *CITO-lovs-toetsen* werden betrokken, liet zien dat niet alle kinderen hun verwachte potentie optimaal benutten. Op basis van de uitkomsten van dat onderzoek is besloten het reken- en wiskunde-onderwijs te innoveren door het aanschaffen van de rekenmethodiek *WMBO* en door het scholen en coachen van groepsleiders in het gebruiken van deze methodiek. Sinds de invoering is het aanbod meer compleet gemaakt, aanzien is gebleken dat hierin hiaten voorkwamen en ook dat er te weinig oefening in routeboeken voorkwam. Meest recent zijn de (voorlopig laatste) aanpassingen door de rekenexperts in zowel de midden- als de bovenbouw, gedaan in aanloop naar het schooljaar 2025/2026.

De resultaten, in 2024/2025 gemeten met de boomtoetsen, laten in vrijwel alle leerjaren binnen de midden- en bovenbouwgroepen een stijgende lijn zien. Boven het ambitieniveau (tenminste op B-niveau) scoren de middenbouwgroepen. De bovenbouwgroepen scoren gemiddeld nog op C-niveau - ook hier is progressie waarneembaar.

Wij zien die stijgende lijn niet in de resultaten van de doorstroomtoets (schoolverlaters) in 2025. Terzijde: dit is een beeld dat landelijk wordt gezien.

Werkhouding

Zowel *WMBO* als *Taal: doen!* en de veranderde aanpak van het aanbieden van spelling van onveranderlijke woorden en werkwoordspelling kent een benadering die kinderen helpt zich te richten op het behalen van doelen door het gebruiken van routeboeken. Groepsleiders zijn zich hiervan bewust en pasten en passen de inzet van hun pedagogisch-didactische vaardigheden hierop aan. Anders en concreter gezegd: kinderen worden in gesprekken bewust aangesproken op hun leergedrag. Niet de vragen: “Wat ga je doen?”, “Wat ben je aan het doen?” en “Wat heb je gedaan?”, maar: “Wat ga je leren?”, “Wat ben je aan het leren?” en “Wat heb je geleerd?” worden gesteld. Het kindvolg- en planningssysteem *Cfolio* ondersteunt groepsleiders in het zicht houden op de ontwikkeling van elk kind om van daaruit een onderwijsomgeving, instructie en begeleiding te bieden die de kans op vertraging in het doorgroeien naar het hogere fundamentele en het streefniveau verkleint.

Acties in 2025/2026

Focus op aanbod basisvaardigheden in leerjaar 8

De effecten van onderwijsverbeteringen binnen de vakgebieden Taal en Rekenen-wiskunde zijn merkbaar, echter: leerlingen die in het schooljaar 2025/2026 in leerjaar 8 zijn geplaatst en na dit schooljaar doorstromen naar het voortgezet onderwijs hebben hiervan mogelijk onvoldoende kunnen profiteren. Er is daarom door het bovenbouwteam een actieplan voor de schoolverlaters in 2026 opgesteld, met als oogmerk een voldoende hoog percentage leerlingen (ambitie is 60% in leerjaar 8) te laten beschikken over referentieniveau 2F op het gebied Taalverzorging en 1S op het gebied Rekenen-wiskunde bij de doorstroom naar het voortgezet onderwijs. Het actieplan geeft enerzijds op groeps- en kindniveau richting aan de te behalen doelen en is anderzijds gericht op het leerlingen zich bewust laten worden (zijn en blijven) van deze te behalen doelen.

Kosmische educatie (kennis van de wereld), waarin Burgerschap

Met ingang van het schooljaar 2025/2026 wordt voor het voorzien in het behalen van de kerndoelen gewerkt met de methodiek *Avontuurlijk kosmisch*. Het aanbod van de kennisdoelen binnen het vakgebied Burgerschap zijn daardoor gegarandeerd. Monitoring op de ontwikkeling van kinderen vindt dan plaats via het kindvolgsysteem *Cfolio*.